

La “Llei Trans”: una oportunitat perduda

Ignacio Álvarez Rodríguez¹

Aquest article presenta una anàlisi crítica de la denominada “Llei Trans” en dos blocs diferenciats. El primer es dedica a explicar les principals novetats regulatòries que introdueix la Llei; prolixes, complicades i de pes. El segon ofereix una visió que dialoga amb la psicologia, la filosofia o la sociologia per presentar la crítica que suscita part de l’articulat de la norma. Es conclou amb l’afirmació que la Llei Trans ha suposat una oportunitat perduda.

La Llei Trans en la regulació

La Llei 4/2023, de 28 de febrer, per a la igualtat real i efectiva de les persones trans i per a la garantia dels drets de les persones LGTBI va entrar en vigor el 2 de març. S’hi estableix el nou règim jurídic que afecta aquest sector de la població, encara que, com es dedueix de l’articulat després d’un estudi detingut, no sabem si la llei, tal com està redactada, serà suficient per regular un col·lectiu que és de tot menys monolític. La trista constatació, d’altra banda, que una cosa són les persones transsexuals i una altra de ben diferent la ideologia trans, que anima i impulsa aquest nou desenvolupament legislatiu. No és agosarat dir que les primeres queden desprotegides pel segon, tal com tindrem ocasió d’exposar a les pàgines següents.

Del que va ser l’avantprojecte a aquest cos legislatiu hi ha hagut alguns canvis generals. Un d’ells ha estat intentar xifrar la regulació del trans dins d’allò LGTBI, tot garantint el legislador que no només farà *casus belli* de l’assumpte de la transsexualitat sinó també de les anomenades dissidències (?) sexuals. Això de les dissidències sexuals s’explica en curt: hi hauria un patró normatiu que obliga per defecte a ser heterosexual, a una mentalitat cisgènere, dicotòmica: hi ha dones i homes en la societat i pari vostè d’explicar. La realitat LGTBI implica que cadascuna de les lletres identifica postures dissidents perquè se separen del patró “heteronormatiu”: Lesbianes, Gais, Transsexuals, Bisexuals i Intersexuals, cadascun definit en la mateixa Llei: dones a qui els agraden sexualment altres dones, homes a qui els passa el mateix amb altres homes, persones que canvien de sexe, persones que sexualment se senten atretes pels dos sexes i les persones que neixen amb patrons sexuals que no s’identifiquen ni amb el de les dones ni amb el dels homes.

Al Preàmbul de la norma se’ns indica que la llei pretén “desenvolupar i garantir” els drets de les persones LGTBI, la qual cosa és problemàtica des

LES IDEOLOGIES: FÀBRICA DE LLEIS

de dos punts de vista. Per poder desenvolupar i garantir els drets fonamentals al sistema constitucional s'exigeix, com és més que sabut, una llei orgànica. Per tant o els drets que es “desenvolupen i garanteixen” no són fonamentals i per això ho són de mera configuració legal (*el legislador me'ls*

La norma indica que la llei pretén “desenvolupar i garantir” els drets de les persones LGTBI invocant la igualtat i la justícia social, i això és problemàtic.

va donar i el legislador me'ls va treure / me'ls pot treure) o la llei ha incorregut en un vici palmari, ja que és ordinària quan havia de ser orgànica ex art. 81.1 CE.

Continua el Preàmbul argumentant que la norma és un “important avenç en el camí recorregut cap a la igualtat i la justícia social”. No discutim que ho podria ser a títol d'hipòtesis. Que ho sigui en la realitat dependrà de la seva aplicació pràctica pels éssers humans, molt humans al capdavant. No oblidem, d'altra banda, que en aquells campus on s'ha emprat la justícia social, la situació que ha derivat per a la convivència més elemental i per a l'exercici quotidià de la llibertat acadèmica de docents i discents ha esdevingut un autèntic *tour de forcé*, en el millor dels casos.

Finalitza l'apartat I del Preàmbul recordant que segons les dades, un 42% de persones LGTBI “s'han sentit discriminades” en l'últim any, especialment les persones trans, les quals manifesten “haver-se sentit discriminades” en un 63% en els darrers dotze mesos. Les cometes no pretenen ser capcioses i sí induir a reflexió. Si el paràmetre legislatiu a Espanya es correlaciona amb el sentiment de discriminació d'un col·lectiu qualsevol, probablement el Parlament moriria d'èxit. No hi hauria manera de fer lleis per emparar els qui “se sentin” discriminats per la senzilla raó que pretendre fer Dret dels sentiments és terreny abonat per al conflicte permanent. Els sentiments són incopsables des del punt de vista jurídicopolític: Són volubles, inflamables i summament dependents d'altres estats emocionals. En suma: si els fem el centre de la convivència podem col·legir que la convivència tornarà en impossible.

Tot començant amb la regulació en si mateixa, destaca l'afany pedagògic de la Llei. Ja l'article 1 ens fa saber que la norma s'encamina “a la superació dels estereotips que afecten negativament la percepció social d'aquestes persones”. Una vocació més que lloable, independentment que les lleis no acostumin a estar per transmetre idees, per més procedents que aquestes puguin ser, sinó per regular conductes humanes. Aquestes desfetes acostumen a deixar un

S'al·ludeix als sentiments de discriminació de les persones trans, però, pretendre fer Dret dels sentiments és terreny adobat per al conflicte permanent.

pòsit amarg: o la Llei no és una Llei de veritat o, sent-ho, no creu en si mateixa; o, sent-ho i creient en si mateixa, no creu en la societat a què s'aplicarà, i que, en un exercici de sa realisme, és la que al final l'aplicarà.

Aquest extrem s'aprecia també en les definicions que la Llei pretén exhaustives a l'article 3, assenyaladament a l'apartat h), quan ens recorda que “les persones homosexuals poden ser gais, si són homes, o lesbianes, si són dones”. Dos breus sobre el particular: si un home és homosexual és gai, igual que si una dona és homosexual és lesbiana. Per què la norma legal diu que poden ser-ho? Perquè no limitar el menú? En aquest cas, n'hi hauria prou amb dir “i a més, són X, Y i Z”. La Llei fa la impressió que es dirigeix, en aquest punt, a una classe de pàrvuls que amb prou feines coneixen les lletres de l'alfabet. L'apartat m) del mateix precepte incideix en una idea que sobrevola altres preceptes, en definir com a “LGTBIfòbia”: “Tota actitud, conducta o discurs de rebuig, repudi, prejudici, discriminació o intolerància envers les persones LGTBI pel fet de ser-ho, o ser percebudes com a tals”. S'equiparen conductes que no ho poden ser, sota pena de perdre el que de debò signifiquen. Una persona té plena llibertat per rebutjar l'anomenada “ideologia trans” o la “ideologia de gènere” o les idees contràries a aquestes. Una cosa és rebutjar de forma genèrica alguna cosa i una altra de ben diferent tractar pitjor de forma objectiva i injustificable una persona per mor de la seva transsexualitat, posem per cas. En el mateix vici incorren els apartats n), ñ) i o) del mateix precepte.

L'article 5 és una altra mostra de confusió dels termes (i el que ara s'indica també s'ha de dir d'altres articles del cos legislatiu que ens ocupa), ja que diu que “els poders públics adoptaran les mesures necessàries per posar en valor la diversitat en matèria d'orientació sexual, identitat sexual, expressió de gènere i característiques sexuals i la diversitat familiar, tot contribuint a la visibilitat, la igualtat, la no-discriminació i la participació, en tots els àmbits de la vida, de les persones LGTBI”. Fins on sabem, posar en valor alguna cosa és defensar alguna cosa. La llei imposa als poders públics que adoptin

mesures que posin en valor no tant les persones sinó la ideologia de què la llei participa. Per no esmentar que tota administració pública ha de guardar respecte al principi de neutralitat ideològica: rectament entès implica que cap administració pública no pot “posar en valor” res, sinó, senzillament, gestionar els assumptes públics com li indiquen les normes –sense arbitrarietat (art. 9.3 CE)–, servint amb objectivitat els interessos generals i actuant d’acord amb els principis d’eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, amb submissió plena a la llei i al Dret (103.1

La llei imposa als poders públics que adoptin mesures que posin en valor no tant a les persones sinó a la ideologia de la qual la llei participa.

CE), a més estableix que els empleats públics han d’exercir les funcions imparcialment (103.3 CE). El principi de neutralitat dels poders públics es fonamenta en el pluralisme, valor superior de

l’ordenament constitucional (art. 1.1 CE) inherent a la naturalesa de l’Estat democràtic, limitant la capacitat d’actuació dels poders públics. El principi de neutralitat obliga els poders públics a ser objectius, neutrals i imparcials, i especialment en tot allò que pugui afectar les creences, conviccions, idees o opinions dels seus ciutadans. Això connecta, evidentment, amb els drets fonamentals reconeguts a l’article 16 CE, llibertat de pensament i ideològica, així com a l’article 20, llibertat d’expressar les opinions a què aquests pensaments condueixin. Per alguna cosa el Tribunal Suprem ha prohibit en reiterades ocasions que es faci servir als edificis oficials banderes que no ho siguin (l’arc de Sant Martí, la del moviment trans, etc).

Per no esmentar que, posats a “posar en valor la diversitat”, la Llei no es preocupa pas de parlar de la diversitat d’opinions que suscita aquest tipus de normes, com tampoc no aporta cap dada sobre la diversitat de problemes que comporten els tractaments hormonal; a més a més eludeix la diversitat de situacions que poden donar-se al món juvenil, que no acaben fructificant ni han d’acabar esdevenint canvis de sexe, sinó que obeeixen al impuls sa de la joventut de sentir-se atribolada i d’anar acostumant-se que aquest estat és el propi de la condició humana. Aquesta norma imposa una mentalitat molt concreta, tancada i excloent de la diversitat.

Part del que acabem d’esmentar es manifesta a l’article 5.2 (“Els poders públics fomentaran el reconeixement institucional i la participació als actes commemoratius de la lluita per la igualtat real i efectiva de les persones LGTBI”), així com a l’article 6, el qual, sota la rúbrica de “divulgació i sensibilització” estableix que “els poders públics, en l’àmbit de les seves competències, promouran campanyes de sensibilització, divulgació i foment del respecte a la diversitat en matèria d’orientació sexual, identitat sexual, expressió de gènere i característiques sexuals i a la diversitat familiar, adreçades a tota la societat, i en especial als àmbits on la discriminació afecti sectors de població més vulnerables”. Des de l’administració es pretén donar

missa abans que tenir cura dels assumptes públics, cosa que, hem de repetir, atenta flagrantment contra l'article 16 CE.

El mateix vici es podria imputar a la formació del personal al servei de les administracions públiques (articles 11 i 12), igual que en el cas de les empreses de més de cinquanta treballadors (article 15) les quals han de tenir plans “de mesures i recursos per a assolir la igualtat real i efectiva de les persones LGTBI, que inclogui un protocol d'actuació per a l'atenció de l'assetjament o la violència contra persones LGTBI”. D'una banda, es vulnera el dret fonamental a la llibertat d'empresa, ex art. 38 CE, i declarat d'aquesta manera per jurisprudència constitucional reiterada. De l'altra, es vulneraria tant l'art. 14 CE com l'art. 16 CE; s'estaria obligant que les persones declarin o manifestin d'alguna manera les seves inclinacions sexuals o la seva identitat de gènere, dades que cauen sota el mantell protector a majors del dret fonamental a la intimitat i a la vida privada (art. 18 CE) . I si això passa, es produiria una discriminació vedada per l'article 14 CE.

Pel que fa al primer aspecte, paga la pena aturar-se en l'intent de frau de llei que va ocórrer i que finalment no va arribar a bon port. Posem un exemple pràctic esdevingut ja. Es van convocar oposicions a un cos policial, on determinades proves físiques s'ajusten en funció del sexe. Un opositor home, amb la Llei ja vigent, es va declarar dona i va reclamar ser examinat d'acord amb les marques femenines. La Comunitat Autònoma va dictaminar finalment que aquesta declaració de voluntat era un frau de llei i en conseqüència havia de ser testat com l'home que era. En el procediment es va constatar que prèviament havia concursat en sis processos selectius anteriors com a home².

L'article 17 de la Llei Trans és un bon exemple del to general: bones intencions portades pèssimament al paper. Diu el precepte així: “Es prohibeix la pràctica de mètodes, programes i teràpies d'aversion, conversió o contracondicionament, en qualsevol forma, destinats a modificar l'orientació o la identitat sexual o l'expressió de gènere de les persones, fins i tot si compten amb el consentiment de la persona interessada o del seu representant legal”. Res a objectar a la primera part de la frase i tot a la segona: la mentalitat que despunta al fons és que tot consentiment està viciat per ser irremissiblement “heteropatriarcal”. Si una persona decideix dur a terme aquesta pràctica, consentint, el consentiment es reputa invàlid per la llei independentment que aquest s'hagi evacuat d'acord amb el Dret. Pocs lliberticidis més en menys línies. Això sí, quan es tracta de la modificació genital de persones entre dotze i setze anys, s'hi pot procedir sempre que se sol·liciti a instància de part “sempre que, per la seva edat i maduresa, pugui consentir de manera informada la realització de dites pràctiques” (article 19.2). Tots dos preceptes tenen una estreta vinculació, especialment nociva: la Llei és un model de facilitats per canviar de sexe però

resulta tot el contrari si es pretén revertir aquesta decisió; on nega que el consentiment pugui ser vàlid, ni tan sols a títol d'hipòtesis, a continuació estableix que un nen d'entre 12 i 16 anys podria tenir prou edat i maduresa per permetre que es mutili el seu cos per sempre. Tot això amb l'excusa de

proveir “d'atenció a la salut integral de les persones intersexuals”.

La Llei és un model de facilitats per a canviar de sexe, però resulta tot el contrari si es pretén revertir tal decisió; fins i tot es nega que el consentiment pugui ser vàlid per estar viciat per la cultura “heteropatriarcal”.

A l'àmbit educatiu també s'introdueixen novetats sensibles. A l'obligació d'administracions educatives d'incloure als plans d'estudis “continguts dirigits a la

capacitació necessària per abordar la diversitat sexual, de gènere i familiar” (article 20.3), s'afegeix que aquestes administracions així com les universitats “promouran la formació, docència i investigació en diversitat sexual, de gènere i familiar, i promouran grups de recerca especialitzats en la realitat del col·lectiu LGTBI i al voltant de les necessitats específiques de les persones amb VIH” (article 20.4). Per descomptat, “els serveis d'inspecció educativa vetllaran pel compliment i l'aplicació dels principis i valors recollits en aquesta llei” (article 21.2). El que hem dit línies amunt respecte del principi de neutralitat ideològica també ho hem de portar aquí respecte del foment i desenvolupament d'ideologies que transmetin aquest tipus de diversitat anomenada “sexual” (articles 22 i 24). És gairebé hilarant el text de l'article 23 quan commina les administracions educatives que fomentin “el respecte a la diversitat sexual, de gènere i familiar en els materials escolars, així com la introducció de referents positius LGTBI en aquests, de manera natural, respectuosa i transversal, a tots els nivells d'estudis i d'acord amb les matèries i les edats”. Com és possible introduir aquests referents de manera natural si és una llei la que hi obliga? Com es pot conjugar aquest extrem amb la neutralitat ideològica? Com és possible fer passar per alguna cosa “natural” el fet de pretendre adoctrinar així els infants?

Afortunadament, hem trobat en el legislador una llum al final del túnel. És l'article 26.3, on es regula l'assumpte de les competicions esportives. El

precepte dirà que: “En les pràctiques, esdeveniments i competicions esportives en l'àmbit de l'esport federat, cal atènyer-se al que disposa la normativa específica aplicable, nacional, autonòmica i internacional, incloses les normes de lluita contra el dopatge, que, de manera justificada i proporcionada,

La llei exigeix el respecte a la diversitat sexual, de gènere i familiar en els materials escolars i referents positius LGTBI, de manera natural, respectuosa i transversal. D'aquesta manera es pretén adoctrinar als nens en la ideologia de gènere.

tinguin per objecte evitar avantatges competitiu que puguin ser contraris al principi d'igualtat”. Una mica de sentit comú en un erm ple d'estranyesa³.

Dels aspectes més polèmics és la regulació de la rectificació registral de la menció relativa al sexe, regulat a l'inici del títol II, ja dedicat en exclusiva a establir les “Mesures per a la igualtat real i efectiva de les persones trans”.

En primer lloc, l'article 43 estableix qui està legitimat per procedir a la rectificació. Qualsevol persona major de 16 anys pot sol·licitar per si mateixa el canvi al Registre Civil. Els que estiguin entre 16 i 14 anys podran presentar la sol·licitud per ells mateixos, però han de ser assistits pels seus representants legals. Si hi ha desacord entre els pares i el menor o entre ells (la Llei parla de nou en neollengua ja que diu “persones progenitores”) es nomenarà un defensor judicial. Els menors de 14 anys i més grans de 12 poden demanar autorització judicial per procedir al canvi. Aquesta última previsió és abraçadabrant, ja que elimina de facto la pàtria potestat i el que aquesta n'hagi de dir.

En segon lloc, l'article 44 estableix que es pot canviar de sexe registral sense exhibir prèviament informe mèdic o psicològic ni haver de modificar l'aparença i el cos mitjançant processos quirúrgics o de qualsevol altra índole. En la compareixença registral s'ha de seleccionar un nou nom propi llevat que la persona vulgui conservar el que tingui. Això és de tot menys segur tant per a la persona en qüestió, com per a l'Estat o com per al tràfic jurídic amb tercers, encara que es podria pensar que és tot al contrari. L'apartat cinc del precepte diu que la persona encarregada al Registre Civil informará el sol·licitant “de les conseqüències jurídiques de la rectificació pretesa, inclòs el règim de reversió”. I quan parlem de persones de 14 a 18 anys, sempre es tindrà en tot moment en consideració l'interès superior del menor. En un termini de tres mesos el Registre emplaça el sol·licitant perquè ratifiqui o no la seva decisió. A partir d'aquest moment, si es ratifica, la persona encarregada del Registre resoldrà en aquest sentit en el termini d'un mes, resolució que serà recurrible.

En tercer lloc, l'article 46 regula els efectes de la nova declaració registral. És constitutiva a partir de la inscripció, encara que preveu que no alterarà el règim jurídic prèviament aplicable als efectes de la Llei contra la violència de gènere. Això no ha evitat que hi hagi una sol·licitud múltiple de presos per canviar de sexe i poder recalar al mòdul de dones, així com l'aspirant a policia que ara diu que és dona perquè se li apliquin les exigències femenines a les proves d'accés⁴. L'apartat 4 del precepte és una bona mostra del to de la Llei: si l'home canvia a dona, es beneficiaria de les accions positives a favor de la dona regulades a la legislació igualitària; i si canvia de dona a home, conserva els drets patrimonials adquirits gràcies a aquestes accions positives i no ha de reintegrar/tornar res. No és descartable que homes declarin ser dones, es beneficiïn d'aquestes mesures i després es tornin a declarar homes al Registre. Llevat que es demostrï el, per la resta obvi, frau de llei que implica aquesta actuació, estem davant d'una immillorable manera de crear una classe privilegiada al socaire d'una redacció legal boirosa⁵.

La rectificació registral és reversible: transcorreguts sis mesos des de la inscripció, la persona pot recuperar la menció registral que figurava prèviament (article 47). En tot cas, s'ha d'expedir un document nacional d'identitat nou, conservant el mateix número (article 49). Es preveu que per als menors d'edat que hagin fet efectiu el canvi registral però no hagin modificat la seva inscripció de naixement també se li lliuren els documents oficials adaptats a aquest canvi (article 51), cosa que s'estén a l'àmbit educatiu (article 60).

Dins el capítol II, dedicat a les polítiques públiques per fer real i efectiu el canvi de persones trans, destaquen alguns punts. En primer lloc, en l'àmbit laboral es dissenyaran accions positives per millorar-ne l'ocupabilitat. L'encarregat és el Ministeri de Treball (article 54). Es preveu la subvenció directa d'empreses que contractin persones transsexuals [(article 55, lletra d)]. En segon lloc, la volença d'eradicar qualsevol discriminació ocorre que es fa de forma una mica estranya, pels excessos en què previsiblement s'incorrerà. Diu la Llei que les administracions públiques garantiran a les

Es contempla la subvenció directa d'empreses que contractin persones transsexuals.

persones “que pateixen o estiguin en risc de patir qualsevol tipus de violència” de manera immediata una protecció integral, real i

efectiva (article 62). Darrere de paraules tan efectistes no podem sinó preguntar-nos si no faran de carta blanca per a l'excés regulatori o punitiu (en cap cas penal, va de callada). Extremant el sentit de les paraules entre cometes, qualsevol persona, pel sol fet de viure, és susceptible de patir qualsevol tipus de violència. La redacció torna a ser de dubtosa tipicitat i, per tant, lesiona el principi de seguretat jurídica (ex art. 9.3 CE).

Una altra de les qüestions en què el Dret antidiscriminatori incideix en els últims temps és en la inversió de la càrrega de la prova. Això va començar en l'àmbit laboral (és l'empresari qui ha de provar que no discrimina), en el penal (és l'home qui ha de provar que no ha comès cap il·lícit) i ara s'estableix per a les persones transsexuals. Així, quan la part actora o la persona interessada al·legui discriminació per raó d'orientació i identitat sexual, expressió de gènere o característiques sexuals i aporti indicis fundats sobre la seva existència, correspondrà a la part demandada o a qui s'imputi la situació discriminatòria l'aportació d'una justificació objectiva i raonable, prou provada, de les mesures adoptades i de la seva proporcionalitat” (article 66.1). Recordem ara que això ratlla amb la *probatio diabolica* doncs, per definició i amb caràcter general, només es podrà provar allò que es fa, no allò que no es fa.

El títol IV es dedica al règim d'infraccions i sancions. S'estableix la coneguda triple classificació en lleu/greu/molt greu i la principal diferència és el grau d'intensitat. Tot i això, hi ha elements per dubtar de l'adequació típica de la redacció legal. Per exemple, es qualifica d'infracció lleu “utilitzar o emetre

expressions vexatòries” [(article 79.2 a)]. Què és, a aquest efecte, vexatòries? Qui ho determina? On és el llindar sancionador? Es qualifica de greu la infracció que consisteixi en “la no retirada de les expressions vexatòries (...)

contingudes a llocs web o xarxes socials per part de la persona prestadora d'un servei de la societat de la informació” [(article 79.3 a)].

Aquesta previsió podria lesionar tant el dret a la llibertat ideològica, com de pensament, d'expressió i

d'empresa. Pensem en qui argüeix contra la “ideologia trans” (no contra les persones trans) per entendre que constitueix una creença profundament antihumana que juga amb la biologia i l'antropologia més elemental de l'ésser humà i, per això, perjudicial en extrem. És una expressió vexatòria? Si no la retiro de la meua xarxa social, seré castigat per infracció greu? En fi, la tipificació de les infraccions molt greus tampoc no resulta especialment encertada. Dirà la Llei que serà molt greu “les represàlies, enteses com el tracte advers que rebí una persona com a conseqüència d'haver presentat una queixa...” [(article 79.4 b)].

El Dret antidiscriminatori inverteix la càrrega de la prova. És la persona demandada qui ha de provar que es van prendre mesures per a la no discriminació.

Amb tot, són especialment polèmics dos preceptes, atenent els drets fonamentals abans assenyalats. Són les lletres d), e), i f) de l'article 79.4, que resen de la manera següent: “La promoció o la pràctica de mètodes, programes o teràpies d'aversió, conversió o contracondicionament, ja siguin psicològics, físics o mitjançant fàrmacs, que tinguin per finalitat modificar l'orientació sexual, la identitat sexual o l'expressió de gènere de les persones, amb independència del consentiment que puguin haver prestat aquestes o els seus representants legals”; “l'elaboració, la utilització o la difusió en centres educatius de llibres de text i materials didàctics que presentin les persones com a superiors o inferiors en dignitat humana en funció de la seva orientació i identitat sexual, expressió de gènere o característiques sexuals”; “la convocatòria d'espectacles públics o activitats recreatives que tinguin com a objecte la incitació a realitzar conductes tipificades com a greus o molt greus en aquest Títol”. Caldrà estar a la realitat per dilucidar les situacions que poguessin constituir aquestes infraccions, però és de témer que siguin utilitzades per l'administració per castigar allò que estimi oportú. Què és contracondicionament? Informar una persona de les conseqüències de tot ordre que es derivaran del tractament hormonal? Òbviament ningú que estigui en el seu seny creu que una persona és més o menys digna per ser homosexual, heterosexual, trans o poliamorosa, però el mer fet de creure que sí condueix al disbarat legal de pretendre perseguir materials didàctics per informar sobre qüestions que la llei pretén que no s'informi.

Les sancions pretenen basar-se en la proporció i la gradualitat. Les lleus es castiguen des de l'advertència fins a una multa de 2.000 euros. Les greus,

amb multa de 2.001 a 10.000 euros, més mesures accessòries com ara la cancel·lació de subvencions i/o la prohibició d'accedir a ajudes públiques o de contractar amb l'Administració per temps d'un any. Les molt greus, amb una multa de 10.001 a 150.000 euros, i amb les mateixes prohibicions anteriors, ara per un període de tres anys (article 80). La Llei sembla cedir a la raó quant a l'aplicació d'aquestes sancions, ja que diu que es determinaran d'acord amb la naturalesa i la gravetat dels riscos reals, la intencionalitat de l'infractor, la reincidència, la transcendència social o el benefici eventual obtingut per qui va infringir la norma.

Finalment, es preveu la no concessió de cap tipus d'ajut, subvenció o finançament públic als qui, siguin persones físiques o jurídiques, “cometin, incitin o promocionin LGTBIfòbia, incloent-hi les teràpies de conversió” (article 82). El precepte no pot no tenir al cap el famós autobús que *HazteOír* va llogar al seu dia amb aquell lema: “*los niños tienen pene, las niñas tienen vulva, que no te engañen*”, que va tenir continuació en plena tramitació parlamentària de la Llei Trans amb el missatge “*las mujeres no tienen pene*”, el novembre del 2022.⁶

La Llei acaba amb una plèiade de reformes d'altres lleis, des de la d'Enjudiciament Civil i el Codi Civil fins a la de Contractes del Sector Públic, passant per la de l'Ocupació i la del Registre Civil. Les reformes són tant de fons com de forma, en aquest darrer cas especialment pensades per canviar els termes en què s'expressen, com es veurà tot seguit.

La Llei Trans: crítica i prospectiva

Resta per abordar certes disputes al fil de la Llei Trans. En primer lloc, és cridaner que allò que va començar sent un avantprojecte de llei específicament pensat per al “fenomen transsexual/transgènere” hagi acabat donant com a resultat una llei que es preocupa no només per la identitat de gènere/sexe, sinó també per l'orientació sexual, identitat sexual i expressió de gènere. La mateixa norma ofereix les definicions d'aquestes situacions, però la veritat és que són confuses i/o redundants. Verbigràcia, la diferència entre identitat sexual i expressió de gènere (la primera es defineix com la “vivència interna i individual del sexe tal com cada persona la sent i autodefineix, podent o no correspondre amb el sexe assignat en néixer”, mentre que la segona és la “manifestació que cada persona fa de la seva identitat sexual”). Bé podria haver-se identificat com a identitat interna i externa o similars.

En segon lloc, profundament lligat amb això, tenim les qüestions relatives al rang i a l'anterior legislació antidiscriminatòria existent. D'una banda, la norma diu que vol garantir la igualtat perquè sigui aquesta “real i efectiva”. Òbviament, s'ha copiat la dicció literal de l'article 9.2 CE. Però és sabut que aquest precepte o es maneja amb prudència o es pot fer servir com un

trencaglaç que obri costures a la carcassa constitucional. Si de debò la Llei pretén garantir la igualtat i la no discriminació, s'hauria d'haver fet mitjançant llei orgànica (com es va fer amb la d'igualtat de 2007, sense anar gaire lluny), ja que afecta el dret fonamental reconegut a l'article 14 CE. Cap deduir llavors que o la llei no es creu els seus propis principis o, si ho fa, no els hi ha donat pas el rang pertinent. Un ítem més: fa poc temps es va dictar la Llei integral 15/2022, de 12 de juliol, per a la igualtat de tracte i la no discriminació, norma que si es llegeix amb cert deteniment ja protegeix les persones objecte de la Llei Trans. Donat aquest estat de les coses, la nova llei només es pot veure com una mena de programa politicoideològic més que no pas com una norma jurídica pròpiament dita, sobretot quan la norma de 2022 converteix la de 2023 en innecessària (tret, insistim, que es vulgui fer d'això jou ideològic amb què sotmetre tota la societat o propaganda política disfressada de defensa de “col·lectius vulnerables”, ja que no solen ser persones trans les qui regulen les cuïtes de la comunitat trans).

En segon lloc, la Llei és profusa en termes inventats i en termes foscos. Dins dels primers tenim “sexili” (segons la disposició addicional tercera: l'abandó de les persones LGTBI del seu lloc de residència per patir rebuig, discriminació o violència, donant-se especialment a les zones rurals”). La “LGTBIfòbia” (“tota actitud, conducta o discurs de rebuig, repudi, prejudici, discriminació o intolerància envers les persones LGTBI pel fet de ser-ho, o ser percebudes com a tals”, article 3). El “sensellarisme” (article 78, per parlar de persones LGTBI sense llar). El “contracondicionament” (article 79, per referir-se als qui puguin dir alguna cosa contra la ideologia trans). Dins dels segons és poderosament cridaner que la Llei, en lloc de dir “pare i mare” o “els pares”, parli invariablement de “persones progenitores” (article 43, per exemple) igual que de “persones gestants” i “persones no gestants” (Preàmbul i modificacions de la normativa civil). No és nou el fet que les doctrines ideològiques solen portar sota el braç no només un conjunt de noves normes i pràctiques sinó també una nova manera de denominar la realitat i d'anomenar les coses, fins i tot, com és el cas, a les persones, éssers humans de carn i os.⁷

La Llei Trans és fruit d'una ideologia concreta, lligada al posthumanisme –pretén alliberar-se de les limitacions pròpies del cos– que produeix una retòrica radical i subversiva.

Després del que hem dit en línies anteriors, no podem sinó concloure que la Llei Trans és fruit d'una ideologia concreta, lligada al posthumanisme, que produeix una retòrica radical i subversiva que atreu els més joves, com a berbena del seu temps⁸. El transgenerisme és vist com un símptoma més de la conjuntura política que ens toca ara viure, adés patir, marcada per les desviacions identitàries i caracteritzada per la profunda crisi de la racionalitat que patim. La societat atomitzada i esquarterada al voltant de particularitats, de les quals ara es predica l'autodeterminació, com si de

pobles colonitzats es tractés. S'estila la tesi de Deleuze i Guattari, del “cos sense òrgans”, com a tasca política pròpia de la joventut. La rebel·lia és ara rebel·lia contra el propi cos, entesa com a guerra al sistema. Mort a l'arbre i visqui el rizoma. Cal evitar tot allò que faci a la persona estable, on es reconegui a si mateixa, fins i tot el rostre ha de ser esborrat. El seu deixeble predilecte és Paul B. Preciado, abans Beatriz Preciado, qui ha defensat, entre moltes altres distòpies, que s'esborri la denominació “masculí i femení” de tot document legal, o que l'anús constitueixi la principal potència emancipadora que “piratejaria” el sistema⁹. Reivindica noves formes de plaer sexual que farien la revolució al sexe “tradicional” (que és una manera de reproduir la dominació “heterosocial”) ara aplicat sobre òrgans no reproductius. Per això proposa lligar dos dildes a sabates de taló d'agulla, introduir-les a l'anús i fingir l'orgasme o masturbar un braç. Aquestes són les “lluïtes contrasexuals”. Aquesta és la presumpta teòrica queer més important en llengua espanyola¹⁰. Una teoria que, dit sigui de passada, ha estat qualificada per la comunitat acadèmica com a “acientífica”, en el millor dels casos i que porta causa, una vegada més, del pensament promogut i publicat de certs filòsofs a les seves respectives Universitats¹¹.

És obvi que si ja han arribat fins aquí no hi ha cap raó per aturar-se en aquest punt. S'aprecien fenòmens de *transedadisme* (un senyor alemany se sentia discriminat perquè el seu DNI deia que tenia seixanta anys mentre que la seva bona forma física li feia tenir uns quaranta, i que aquesta discriminació li impedia entaular les relacions desitjades amb dones a les xarxes socials); de *transracionalisme* (potser com a epítom a Michael Jackson i la seva “conversió”, són persones blanques que se senten negres o viceversa); de *transespecisme* (se senten animals capturats en un cos humà), que poden derivar en els *otherkin* (un altre llinatge) o en *therianos* (identificats amb animals imaginaris o reals i fins i tot amb elements naturals com un núvol-empresonat-en-un-cos).

El transgenerisme, en suma, pretén alliberar-se de les limitacions pròpies del cos (per això és posthumà) i promou la transformació completa d'un per mitjans purament artificials (canviar de nom no deixa de ser un mitjà artificial) i tradueix, fet i fet, un profund menyspreu quan no pur odi a la condició humana. És aquí on aquestes tesis es nodreixen del nínxol juvenil, ja que l'aversion que ens pot generar el nostre cos quan som nens i adolescents és especialment urgent¹². El cas de Keira Bell és especialment eloqüent del que poden arribar a fer aquestes tesis en un ésser humà. Tal com va dir la mateixa Bell: “era una nena desgraciada que necessitava ajuda. En lloc d'això, em van tractar com un experiment”. Keira Bell estava travessant pels dubtes típicament existencials de l'adolescència, cosa que la va portar a consultar pàgines web sobre “convertir-se en home”. Als 14 anys va visitar la primera associació, on “el van afirmar com a noi”. Als 16 anys li van administrar bloquejants hormonals. Als 17, li van injectar testosterona. Als

20 anys li van extirpar els pits. A mesura que això passava Bell es convenia que no era això el que volia, ja que no era un home i mai no arribaria a ser-ho, obrint llavors un procés de “destransició”. Keira Bell va judicialitzar les decisions que van prendre respecte al seu cos les autoritats mèdiques i sanitàries. L’últim tribunal que s’ha pronunciat a la data li dona la raó (la demanda última penja de resolució pel Tribunal Suprem) i va remarcar que els metges han de ser molt prudents abans de recomanar qualsevol tractament a un nen, informant clarament l’afectat i els pares dels seus avantatges i inconvenients¹³.

I és que les tesis teòriques que fan de penjadors on es col·loquen lleis com la que hi tractem porten temps intentant subvertir el sistema imperant a occident. Un cop van anotar la mort de la classe obrera, especialment quan hi va demostrar que no volia fer cap revolució sinó poder tenir una vida mitjanament digna, es van ajuntar una sèrie de filòsofs postmoderns per prendre el testimoni. La desconstrucció de Derrida i de Butler (Derrida va ser el director de tesi de Preciado). El rizoma de Guattari i Deleuze. La biopolítica de Foucault. Tot forma part del mateix: no deixar mai tranquil, en cap concepte, l’ésser humà. Especialment l’ésser humà que creu que occident, tot i que amb dificultats, ha aconseguit dotar-se d’uns sistemes democràtics i liberals que ajuden a no matar-se. No ho podien pas permetre. Per això ataquen cada cop més coses que en cap moment de la història de la humanitat s’han qüestionat, com ara la biologia. Sabem que la distinció entre sexes ve dels gàmetes (home, que produeix espermatozoides; dona, la que posseeix des de l’etapa fetal òvuls). Sabem que el dimorfisme sexual és la clau que explica la nostra espècie. Sabem que la testosterona es genera al fetus de l’home i es transvasa en certa mesura a la configuració cerebral, cosa que marca algunes diferències innates, biològiques, de les quals ningú en té la culpa ni és responsable. El gran problema de tot això no són aquestes evidències, més que contrastades científicament, sinó que metges i científics comencen a cedir a la pressió, per l’assalt de certs activistes a les seves disciplines, que comencen a trencar les portes de la ciutat.¹⁴

La disfòria de gènere ha existit sempre, tot i que de manera realment excepcional. Alguns estudis la xifraven al voltant del 0.015% i atribueixen la causa a una fallada en l’exposició del cervell del fetus a la testosterona. Per això no era gens infreqüent que la immensa majoria de persones que la patien fossin homes. A més, era deixada enrere pel mateix organisme durant la pubertat en percentatges gens menyspreables (60%-98%). Com es pot fàcilment col·legir, la ideologia transgènere i la seva imposició no té res a veure amb la disfòria de gènere. És per això que es parla d’autèntica epidèmia que ve del Nord d’Amèrica (EUA i Canadà), on mitjançant el fenomen de la colla són majoritàriament noies les que decideixen “transicionar” amb psicòlegs que recomanen als pares que donin suport indiscutible a la nena, perquè altrament hi ha risc de suïcidi. La clínica de

torn validarà la teràpia d’afirmació i, per si hi hagués dubtes, s’intentarà aprovar alguna norma que impedeixi al terapeuta portar la contrària al pacient (la *Bill 77* canadensa), tot i que sigui menor d’edat, tot i que ni tan sols pugui comprar una cervesa o conduir un cotxe.

Deu ser, com anota el professor Contreras, l’única especialitat mèdica on el pacient s’autodiagnostica i l’entramat normatiu conspira per aïllar la persona en lloc de protegir-la: si estan tan segurs d’aquesta lliure autodeterminació de gènere, per què l’apartament recurrent i obsessiu del nucli familiar, dels pares, dels germans, de la persona afectada i de la decisió que prendrà? De debò creurem que el legislador està més preocupat pel nostre fill o la nostra germana que nosaltres mateixos? Que els propis pares? Qui legisla d’aquesta manera té algun desacord que pretén pal·liar o camuflar amb una legislació que, a la fi, el mostra en tota la seva extensió així com és: un combatent de la guerra contra la biologia més elemental, promotor d’un canvi antropològic que deixarà, malauradament, el camí sembrat de víctimes de tot ordre (tant de bo ens equivoquem). Keira Bell és només la primera, una de tantes.¹⁵

Una última consideració crítica que demostraria l’errada de les tesis trans és que estan plenes de contradiccions. Aquells qui volen “transicionar” aposten per un model “no binari” mentre que simultàniament desitgen i necessiten que el model sigui radicalment binari: primer la naturalesa els va identificar com A i ells volen ser B. Una dona vol ser home. O sent ser-ho. O viceversa. És a dir, el “no-binarisme” desapareix completament de la realitat: aquells qui el necessiten ho neguen alhora que reproduïxen de facto la lògica binària. Dit en paraules de Mariona Gúmpert: aquestes contradiccions no deixen de partir de l’original, és a dir, “del model que compon l’inevitable i beneït binomi home-dona”.¹⁶

Conclusió

Pel que hem assenyalat en línies anteriors, la Llei Trans ha suposat una oportunitat perduda. Una oportunitat perduda per no fer legislació des de la ideologia més allunyada del sentit comú. Una oportunitat perduda per protegir de debò les persones transsexuals. Una oportunitat perduda perquè desoeix els mandats biològics més elementals i, quan això passa, s’apropa algun tipus de col·lapse cultural. Cap espècie juga al seu gust amb la seva biologia. Si ho fessin, és obvi dir que no els hi sortiria bé. Per què els humans creiem que jugar amb els patrons bàsics de la nostra ens conduirà a un lloc millor?

A més a més, l’oportunitat perduda es trasllada a l’àmbit privat i familiar. S’ha perdut ocasió de respectar la voluntat paterna i/o materna. De parlar amb propietat de pare i mare en lloc de fer-ho amb un llenguatge intel·ligible per al comú dels mortals (la norma és perquè les persones que

la van impulsar es mirin al mirall abans que perquè la societat a què regula l'entengui). De deixar que en aquest àmbit privat la família pugui aconsellar, guiar i ajudar qui és el seu fill o la seva germana o el nebot o la néta. Per a l'Estat sempre serem un número. Pels nostres pares, familiars i amics, som nosaltres mateixos. Per descomptat, en aquest embat legislatiu contra el seny i la raó els menors d'edat apareixen, una vegada més, instrumentalitzats per mor dels objectius dels seus *ventrílocs*. Se n'obliden que són persones especialment necessitades de procura, assistència, atenció, consell i auxili i, en oblidar-ho, demostren que no els importa gaire si els causen danys irreversibles i irreparables.

Fa la impressió que per segons qui les persones han deixat de ser éssers humans per passar a formar part del món de les joguines: ara un Mecano, ara un Lego, adés un Mr. Potato. Legislar de la manera que legisla la Llei Trans és una sostenella i no esmena que res de bo augura.

Bibliografia

- Cantero Martínez, J. “La Ley Trans y la autodeterminación”, *Cadena Ser*, 29 de març de 2023. En línia:
<https://cadenaser.com/castillalamancha/2023/03/29/la-ley-trans-y-la-autodeterminacion-radio-albacete/>. Consultat el 29 de març de 2023.
- Contreras, F.J. *Contra el totalitarismo blando*, Libros Libres, Madrid, 2022.
- Domingo, C. *Cancelado. El nuevo Macartismo*, Círculo de Tiza, Madrid, 2023.
- Masson, C. Eliacheff, C. *La fábrica de los niños transgénero. Cómo proteger a nuestros menores de la moda trans*, Deusto, Barcelona, 2023.
- Laje, A. *Generación idiota*, HarperCollins, Mèxic, 2023.
- Rubio, A.V. *Feminismo sin complejos*, Sekotia, Còrdova, 2021.
- Errasti, J. Pérez Álvarez, M. *Nadie nace en un cuerpo equivocado. Éxito y miseria de la identidad de género*, Deusto, Barcelona, 2022 (4a edició).
- Errasti, J. Pérez Álvarez, M. De Arquer, N. *Mamá, soy trans. Una guía para familias de adolescentes con conflictos de género*, Deusto, Barcelona, 2023.

¹ Professor de Dret Constitucional, Universitat Computense, Madrid.

² S'explica el cas en detall aquí: <https://www.abc.es/espana/madrid/comunidad-madrid-concluye-opositor-policia-trans-cometio-20230418190028-nt.html>. Consultat el 21 d'abril de 2023.

³ Per la resta, la realitat ha tornat a donar resultats perillosos i preocupants. Fallon Fox, un lluitador d'Arts Marcials Mixtes que es va declarar dona i va competir contra dones va trencar el crani a la primera combatent amb què va pujar al ring. Laurel Hubbard va fer el mateix amb l'halterofília als Jocs Olímpics de Tòquio de 2020, trencant tots els rècords i dominant absolutament les proves anteriors de la disciplina. És lògic: es calcula que l'home nascut home té al voltant d'un 30% més de múscul que la dona nascuda dona. Això entre d'altres diferències biològiques. Per no esmentar que amb prou feines veiem casos de “transició” de dona a home a l'esport professional. Això no genera preocupació o alarma perquè, dit en curt, una dona biològica gairebé no té opcions de competir de debò contra homes biològics en el

mateix esport i amb les mateixes condicions. Vid. Gúmpert, M. *Infodemics, posverdad y la sociedad que viene*, Ciudadela, Madrid, 2023, p. 85 i seg.

⁴ Fins avui, han cursat sol·licitud formal sis presos d'una presó d'Astúries. Un va ser condemnat per un delictes de violència de gènere i, a més, manifesta el desig de mantenir el seu nom masculí (cosa que la llei permet). Vid. https://www.elespanol.com/espana/20230326/presos-carcel-asturias-tramitan-cambio-genero-mujeres/751424852_0.html. Consultat el 21 d'abril de 2023.

⁵ Segons la professora Cantero, hem passat d'un extrem a l'altre, com una llei del pèndol a l'hora de regular aquestes qüestions, amb l'agreujant que la nova llei permet la picaresca i el frau. Vid. Cantero Martínez, J. "La Ley Trans y la autodeterminación", *Cadena Ser*, 29 de març de 2023. En línia: <https://cadenaser.com/castillalamancha/2023/03/29/la-ley-trans-y-la-autodeterminacion-radio-albacete/>. Consultat el 29 de març de 2023.

⁶ Per si algú roman interessat a acostar-se a la veritat, el primer autobús de l'associació va sorgir en resposta a una campanya prèvia d'una associació trans a tanques publicitàries, amb el lema "hay niñas con pene y niños con vulva". Vid. Contreras, F.J. *Contra el totalitarismo blando*, Libros Libres, Madrid, 2022, p. 60.

⁷ La moda del llenguatge ve, com la resta de modes tractades aquí, dels Estats Units, on també es parla de *persones que tenen úter* (per dones) i de *persones embarassades* (dones embarassades, les úniques que poden estar-ho). Fins i tot ara es parla de *forat davanter* (per parlar de la vagina). Distopies lingüístiques del segle XXI. Vid. Masson, C. i Eliacheff, C. *La fábrica de los niños transgénero. Cómo proteger a nuestros menores de la moda trans*, Deusto, Barcelona, 2023, p. 96 i seg.

⁸ Les reflexions que segeixen les prenc de Masson, C. i Eliacheff, C. *La fábrica de los niños transgénero. Cómo proteger a nuestros menores de la moda trans*, Deusto, Barcelona, 2023, p. 91 i seg.

⁹ Ho explica de manera clara Laje, A. *Generación idiota*, HarperCollins, Mèxic, 2023, p. 267 i seg.

¹⁰ S'han pres els exemples, sumament escabrosos però ben reals, de l'obra de Rubio, A.V. *Feminismo sin complejos*, Sekotia, Còrdova, 2021, p. 81 i seg.

¹¹ Vid. Domingo, C. *Cancelado. El nuevo Macartismo*, Círculo de Tiza, Madrid, 2023, p. 114 i seg.

¹² Vid. Masson, C; Eliacheff, C. *La fábrica de los niños transgénero. Cómo proteger a nuestros menores de la moda trans*, Deusto, Barcelona, 2023, p. 96.

¹³ A més del llibre esmentat anteriorment, vegeu Errasti, J. Pérez Álvarez, M. *Nadie nace en un cuerpo equivocado. Éxito y miseria de la identidad de género*, Deusto, Barcelona, 2022 (4a edició), p. 237 i seg.

¹⁴ Vid. Contreras, F.J. *Contra el totalitarismo blando*, Libros Libres, Madrid, 2022, p. 49 i seg.

¹⁵ Vid. Contreras, F.J. *Contra el totalitarismo blando*, Libros Libres, Madrid, 2022, p. 63. Vegeu l'últim llibre d'Errasti, J. Pérez Álvarez, M. i De Arquer, N. *Mamá, soy trans. Una guía para familias de adolescentes con conflictos de género*, Deusto, Barcelona, 2023. L'última autora és una dona que va "desistir" d'un procés de canvi de sexe.

¹⁶ Vid. Gúmpert, M. *Infodemics, posverdad y la sociedad que viene*, Ciudadela, Madrid, 2023, p. 85.